

18/07/2024

077-5006206

052-6885006

אלימות במשפחה - בין הרתעה לשיקום

חוק העונשין, החוק למניעת אלימות במשפחה, וכן מערכות האכיפה והמשפט בישראל, רואים בחומרה יתרה עבירות אלימות המבוצעות במסגרת התא המשפחתי. אכן, בפני חשודים ומורשעים בעבירות אלו תלויה ענישה כבדה במיוחד, אך ראוי להדגיש כי מדובר בנושא רגיש ומורכב. כלומר, בית המשפט עשוי להתחשב בשיקולים רבים הנוגעים לשלום המשפחה ולטובת הילדים, המובילים לבחירה בכיוון שיקומי על פני ענישה והרתעה.

סוגים שונים של עבירות אלימות במשפחה

כאשר מדברים על עבירות אלימות, מרבית האנשים סבורים כי הכוונה היא לפגיה פיזית בלבד. ואולם, הדברים מורכבים יותר ובוודאי כשמדובר ביחסים בתא המשפחתי. לדוגמה, העבירה יכולה להיות שימוש בהשפלות, קללות, איומים ואלימות מילולית בכלל, כשאינ הכרח שישתמש החשוד או הנאשם במילים חריפות. כלומר, עצם הפגיעה החוזרת ברגשות בני הבית עלולה להיחשב כעבירה.

דוגמה נוספת ונפוצה היא של אלימות כלכלית, בה מטיל בן הזוג אימה ואוסר על השני לצאת מהבית, להתנהג בצורה מסוימת או לקיים קשרים עם אחרים - וכל זאת תוך שימוש בתלות הכלכלית בו כמפרנס וכשולט בחשבונות הבנק. מעבר לכך, אלימות במשפחה כוללת כמובן הכאות, דחיפות, צביטות ומעשים פיזיים אחרים הנחשבים לחמורים במיוחד. יש לציין כי חמורות עוד יותר הן עבירות מין במשפחה. באופן כללי, הענישה המרבית על עבירות אלו נעה בטווח רחב שבין 4 שנים בתקיפה ועד 20 שנות מאסר בעבירת מין.

בחינת כל מקרה לגופו והכיוון השיקומי

כמו בכל עבירה פלילית, גם בעבירות אלימות במשפחה יבחן בית המשפט נסיבות לקולא ולחומרה, ובהן בולט הפן השיקומי. כלומר, בית המשפט יבחן שורה ארוכה של שיקולים משפחתיים ואישיים, כמו שמירה על אחדות המשפחה, והחיוניות של הנאשם לחבריה מבחינה רגשית וכלכלית. על כן, לעיתים קרובות יופנה הנאשם אל שירות המבחן על מנת לבצע תסקיר מבחן, שעשוי לכלול המלצות למניעת הרשעה או להקלה בעונש.

בנוסף, בית המשפט עצמו עשוי להימנע מהרשעה לאור הנסיבות, ולהטיל במקום זאת תקופת מבחן הכוללת השתתפות של הנאשם בטיפולים למניעת אלימות. זוהי הזדמנות מצוינת עבור הנאשם לשקם את חייו, להתמודד עם בעיותיו וכמובן להימנע מרישום פלילי ומהרשעה. יחד עם זאת, הדבר תלוי כאמור במגוון רחב של שיקולים, בנסיבות העבירה, בהיעדר עבר פלילי ובהבעת חרטה מצד הנאשם.